Цана нумэру 50 кап.

БЕЛАРУСКАЯ ДУМКА

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЭТА.

Рэдакцыя і Адміністрацыя — Вастра-Брамская, № 9 — адчынена што дня, апрача сьвята, 10—3 гадз.

АБВЕСТКІ: 1 радок перад тэкстам 4 рублі. 1 радок за тэкстам 2 рублі. 3 безработных за усю абвестку 2 рублі.

Год I. Вільня, Чацьвер, 3 ліпня 1919 г. № 35.

ЛЮБЛІНСКАЯ УНІЯ.

350 гадоў таму назад паміж Літоўска-Беларускім гасударствам і гасударствам Польскім была заключана Унія, аб'еднаўшая абодва гасударствы ўвадно. Літоўцы, беларусы, украінцы (часьць) і палякі зграмадзіліся разам, каб быць дужэйшімі проціў сваіх ворагаў-немцаў і расейцаў.

Вядома, што ніхто і ня думаў тады, каб унію стварыць праз народы. Не такія тады былі часы. Унію стварылі бяз волі народаў паны-шляхта. Літоўская, беларуская, польская і украінская шляхта зьехаліся у 1569 годзе ў польскі горад Люблін і падпісалі унію. Народы, каторых паны-шляхта лічылі проста „быдлам", павінны былі, як заклікаў тады польскі кароль Сыгізмунд Аўгуст, «баяцца гнева Божага, каторы мае ў ненавісьці і праклінае сеючага нязгоду паміж братамі». Кароль Сыгізмунд Аўгуст знаў добра, што ён робіць; знялі добра, што рабілі, і паны-шляхта, калі яны падпісалі Люблінскую унію. Не зналі толькі нічога народы, каторым і да гэтай пары ніяк не ўцяміць, што яны — простыя лялькі, каторыя можна класьці то ў вадну калыску, то ў другую і потым казаць ім, што яны браты паміж сабою.

І вось гэтыя «браты паняволі», каторых гісторыя у 1569 годзе злучыла ў вадно гасударства, апынуліся потым у Расеі, каторая адабрала ад Польшчы Украіну, Беларусь і Літву, ізноў сталі на доўгі час «братамі» і павінны былі ізноў баяцца гнева Божага і усялякіх іншых кар з другога боку, бо «так угодно было Его Величеству».

Цяперашняя рэвалюцыя скасавала правы «Их Величеств» рабіць «братамі» па прыказу тыя народы, каторыя ім удавалася захапіць пад сваю ўладу сілком. Цяпер гісторыю робяць іх вялікасьці—народы. Ім прыходзіцца самым клапаціцца аб сабе, але-ж ім прыходзіцца і несьці на сваіх плячох і паследзтва працы паноў-шляхты і іх вялічаствау.

Цяпер, калі Польшча ізноў паўстала з-пад расейска-нямецкага ўціску, калі Літва і Беларусь таксама дабіваюцца быць вольнымі, і можа блізак той час, калі яны і стануць вольнымі, прысьпеў юбілей Люблінскай уніі, створанай 350 гадоў таму назад яго вялічаствам і панамі-шляхтай. І вось мы бачым, што цяпер ёсьць людзі, каторыя ўспамінаюць гэту унію, хто з прыемнасьцю, хто з горкасьцю. Адны хочуць, каб унія ізноў паўстала, другія ня хочуць гэтага. Адны кажуць, што унія прынесла шчасьця аб'еднаўшымся народам, другія—што яна надзела ланцугі на слабейшыя народы, зьнііштожыла іх культуру і прывела хваробу... палянізацыі.

Мы, беларусы, належым да катэгорыі людзей, скрыўджаных і вельмі скрыўджаных уніяй.

Апрача горкай нядолі, у якой і цяпер яшчэ знаходзіцца наш народ, унія нам нічога не дала. Калі ня быць незалежнымі, то мала шчасьця, ці сядзімо мы ў зялезнай клетцы, ці ў меднай. З гэтым усякі згодзіцца, навет той, хто ўмаўляе нас ізноў сесьці ў старую клетку, наново адрэмантыраваную і навет пазалочаную.

Унія з Польшчай ня выратавала Беларусі ад маскоўскай няволі. Праўда—ня выратавала Люблінская унія і Польшчы ад падзелаў. Польшча дарэмна толькі шукала ратунку ад гібелі ў пашырэньні сваёй тэрыторыі і павялічаньні лічбы людзей, каторыя-б сваёй большасьцю ўнушалі суседзям страх перад магутнасьцю Польска-Беларускага гасударства.

Ня ў гэтым быў ратунак Польшчы, што і паказала скора і гісторыя. Дзякуючы ўціску польскай шляхты над народам, ў гэтым гасударстве ня было супакою. Народ стагнаў пад гвалтам паншчыны і усялякага зьдзеку. Польскія парадкі тых часоў перакінуліся патроху і на Літву і Беларусь.

К гэтаму на Літве і Беларусі польскія палітыкі далучылі яшчэ сваю нецярпімасьць да праваслаўных схізматыкаў і да людзей іншых нацыянальнасьцяў, якімі былі беларусы і літвіны. „Брацтва", ў якое кароль Сыгізмунд Аўгуст і Польшча ўцягнулі беларусаў і літвіноў, патроху стала для іх няволяй: Паншчына, нацыянальнае і рэлігійнае ганеньне—вось у чым найбольш праявіла сябе Польшча ў адносінах да нас пасьля Люблінскай Уніі.

Беларускія і літоўскія паны, заключыўшыя Люблінскую унію, патроху сталі адмаўляцца ад сваей нацыянальнасьці і дзеля почасьцяў і іншых жыцьцёвых карысьцяў сталі пераходзіць у польскі лагер. Нацыянальная ідэя, якою жылі ў пару Вялікага Княжства Літоўскага беларускія і літоўскія паны, стала цярпець розныя прашкоды і заменяцца ідэяй жывата, што-б там ні было. Толькі адзінічныя асобы не здаваліся і вялі барацьбу з польскім шовіністычна-клерыкальным націзкам.

Чым далей, тым ўсё было горэй. Сярод беларускіх і літоўскіх паноў ўсё больш і больш станавілася здраднікаў і перакінчыкаў, бо аставацца на Беларусі беларусам, а на Літве літвіном станавілася немагчымым. Хто прадаваўся ў Польшчу, а хто уцякаў у Маскву, каторая ўсе больш і больш умацоўвалася і пагражала Польшчы адабраць Літву і Беларусь. Беларусь чакала вызваленьня з няволі, каторую ёй Польшча падмяніла «брацтва», і хоць маскоўцы таксама былі чужынцамі, але ў той час многім беларусам здавалася, што маскоўцы выратуюць Беларусь ад страшэннага клерыкальна-нацыянальнага польскага гвалту. Цяпер ўсё гэта ў дал ёкай мінуўшчыне. Старыя балячкі патроху загаіліся, але пакінулі па сабе рубцы. Баяцца таго, каб ізноў Беларусь не ачынулася ў палажэньні, у якое яна стала пасьля Люблінскай уніі, нас палохае.

Што-б было, каб і цяпер, як і пасьля Люблінскай уніі, наша інтэлігенцыя стала перакідацца ў Польшчу і здраджаць сваю бацькаўшчыну?

Князі Чартарыйскія, Масальскія, Сангушкі, Вішнявецкія, Астрожскія, Слуцкія, Збаражскія, Заслаўскія, Рожынскія, Саламэрэцкія, Галоўчынскія, Сакалінскія, Лукомскія, Пронскія, Горскія, Крошынскія, Пузіны, а таксама паны—Огінскія, Пацеі, Сапегі, Ходкевічы, Пацы, Сасноўскія, Хрэбтовічы, Глебовічы, Валовічы, Тышкевічы, Зеновічы, Халецкія, Корсаковы, Войнавы, Трызны і інш., каторым няма лічбы,—усё гэта была беларуская шляхта, каторая пасьля Люблінскай Уніі патроху спаланізавалася і цяпер лічыць сябе палякамі.

Нам беларусам-дэмакратам, ня хочучым рабіць новыя экспэрымэнты над народам, ніколі не забыць гэтай цяжкай стра-

ты, якую прычыніла нам Польшча, ададбраўшы ад нас нашу інтэлігенцыю, каторая яшчэ і цяпер выдзеляе ў бок Польшчы, а таксама і Расеі, сваіх сябраў. Яшчэ нядаўна адваліўся ад беларусаў адзін з такіх прыхільнікаў Польшчы—пан К. Шафнагель. Што-ж было-б, каб паны беларускія Шафнагелі уверыліся, што Беларусь ізноў далучаецца да Польшчы?

Тое самае, што і насьля Люблінскай уніі.

Вечны ёй пакой!

Гарро.

Украіна.

Украіна стогнець пад бальшавіцкім панаваньнем.

Бальшавікі сваім загадам аб падўладнасьці «украінскай» бальшавіцкай арміі Маскоўшчыне скасавалі апошнюю, самую эфэмэрную азнаку украінскай дзяржаўнай незалежнасьці.

Мала таго. Хаця сам пан Ракоўскі, гарачы румынскі чалавек, а цяперашні украінскі «цар і бог», зусім нядаўна ў бальшавіцкіх маскоўскіх «Известиях» пісаў, што «украінскай самабытнасьці» баяцца бальшавікоў зусім няма чаго, цяпер украінскі савецкі ўрад ужо касуець і украінскую самабытнасьць.

На сьметнік выкідаецца прыгажэйшая ў сьвеце украінская мова, зачыняюцца украінскія школы, няма грошаў навет на савецкія украінскія газэты і ёсьць на маскоўскія, касуецца украінскі універсытэт, даўно скасованы украінскія грошы і г. д.

У украінскае цела ўпіліся, як клапы, чужынцы, зрабіўшы хэўру з падскробкамі грамадзянства самае Украіны (і главным чынам грамадзянства *неукраінскага*).

Братняя нам старонка ізноў пакутуе за ўчынкі украінскіх паноў, за ўчынкі гетмана і ўсей яго дружыны.

Каб яны ні лезьлі на шыю украінскаму народу, Украіна і цяпер была-б самастойнай дзяржаваю.

Народ сьцінуў іх, але быў так змучаны, што і ня ўгледзіў, калі апанавалі яго бальшавіцкія камісары з «дванаццацю языкамі» уключна ад жорсткіх латышоў да наемнікаў-кітайцаў.

Ня добрую гульню згулялі тут і свае атаманы, як Грыгор'еў, анархіст Махно і інш., што позна шчунянуліся ратаваць рідну неньку Украіну...

Дружна памагаюць капаць сьмяротны дол для яе і асьляплёныя польскія гакатысты.

Цяжка Украіне...

Цяжка, як і Беларусі...

Памятаю я прывітальныя словы украінца на Усебеларускім Зьездзе у Менску: «Вашае гора — нашае гора! Вашая радасьць—нашая радасьць»!

Цяпер усякі беларус бачыць, што гэта так, што няма у нас нікога раднейшага, як браты украінцы, што ворагі Украіны—якраз і ворагі Беларусі.

Адраджэньне Беларусі цесна зьвязана з адраджэньнем Украіны.

І цяпер, у найцяжэйшы для украінцаў час, мы падаем ім свой голас:

— Браты! мы ня губім веры і надзеі. Зазьяе сонейка для абодвых братніх народаў!

N.

АПОШНІЯ НАВІНЫ.

Весткі Польскага Генеральнага Штабу.

29 чэрвеня.

Фронт Галіцыйска - Валынскі.

Затрымаўшыся пры пляновым адступленьні на лініі, адзначанай нам главным камандаваньнем, нашы войскі ўчора пачалі контр-наступленьне. Зламаўшы усюды супраціўленьне украінцаў, нашы войскі за ўчорашні дзень занялі лінію: Сасаў— Злачоў — Нараёўка. Дзякуючы заняцьцю узгор'я на усходзе каля Галіча, зялезна-дарожная лінія ізноў у нашых руках. Няпрыяцель памеў вялікія страты забітымі і зранеными, мы ўзялі каля 3000 палонных, 30 кулямётаў і вялікія запасы амуніцыі. Сягоньня нашы войскі ізноў ідуць наперад.

Фронт Палескі.

Дужая дзеяльнасьць няпрыяцельскай артылерыі над Ясёлдай.

Фронт Літоўска-Беларускі.

Стычкі разьведчыкаў. А больш усё спакойна.

Літоўцы наступаюць на Дзьвінск.

Водле вестак Літоўскага главнага камандаваньня, літоўскія атрады па-

Дзьве душы.*)

VI.

І пачаліся дні балючай рэўнасьці, адчаю і сьмяротнай тугі.

Аля, як быццам, зусім забылася на яго. Яна бавіла ўвесь час у паездках з маткаю і князем то ў Кіславодзк, то ў горы, то ў італьянскую калёнію.

Яго месца каля Алі забраў сабе князь,—гэта было ясна.

І навет няня Макасеяў у парку, калі дзеці хацелі гуляць каля лавачкі, дзе сядзеў Абдзіраловіч, вінаватая вела іх ад яго.

На другую за той вечарынку ён ня быў запрошаны.

І безклапотныя прапаршчыкі, што хадзілі туды наедацца і піць віно, ласкава і папрасьцецку казалі яму:

— Эй, кіньце, прапаршчык Абдзіраловіч! Ці-ж вы гэта ўзапраўду? Бо яна-ж яшчэ зялёная дзеўчынка, ветрык... І ведаеце, надта спатвораная. Як яна выказуецца! Курыць, пьець віно, троху чаго ні пры ўсіх цалуецца з князем і з кім пападзя. Навет князю соромна.

Абдзіраловіч хацеў-ба забіць іх за гэткія прыкрыя гутаркі аб яго ідэалу, але толькі наўмысьля усьміхаўся і пільнаваў, каб як уцячы ад усіх і быць аднаму. І буркаў толькі ў адказ ім.

— Ну, вось яшчэ, любіце плесьці нет ведама што;—ня варта слухаць.

Аднак, яны ведалі, што ён мучаецца, вельмі тым уражаліся і ніякай рады даць не маглі.

Аднойчы ураньні і надта рана, калі ён, змучаны бязсоннаю начою, туляўся у пустым парку і бязмэтна трапіў на вакзал якраз к адходу першага раньняга поезду, яго вочы стыкнуліся там ля кассы з няняю Макасеяў з кошыкам у руках.

Дзяўчына кінула спуджаным вокам у бок і промовіла:

— Аля тут... Мы паедзем на станцыю Бештаў на пірог: Валя сяньні імяніньнік.

Ен нічога не адказаў і пасьпяшыў да вагону, дзе стаяла Аля і махала новенькім гнуткім стэкам.

З весялосьцю, як быццам нічога ня здарылася і усё добра, прывіталася яна з Абдзіраловічам і пачала апавядаць, як цікаўна зьезьдзілі яны ўчора.

— Аля! — у трывозе, і запыхаўся, і хапаўся скарэй сказаць усё, і дрыжачым голасам прамовіў ён.—Скажыце мне, Аля, што гэта ёсьць? Няўжо усё скончана?

— Вы задаліся мэтаю папсаваць мне настрой, хоць некалькі дзён ня бачылі мяне. Слухайце, Ігналік, мне-ж ня выпадае бегаць за вамі... Што могуць усе падумаць! Ці я вінавата, што вы нейкі, нейкі...—яна памаўчала,—самотны нейкі і уважаеце ухіляцца ад паезджаньня з намі.

Сэрца, яго балюча зазьнібела.

— Чаму-ж вы не адказвалі на мае пісьмы?

— Ай, ну вось... Вы ўва ўсім вінаваціце толькі мяне. Я ня пісала таму, што спадзявалася сустрэцца з вамі. Спадзявалася кождага дня, і дні беглі адзін за адным.

—Падумайце,—без абы-якога зьвязку перапырхнула яна з радасным сьмехам,—падумайце: князь рыхтуецца прыйсьці да мяне ў сваты! Чакаець толькі татусю. Ах, што за дурны чалавек, як усе мужчыны. Хоць, ведаеце, дапраўды, ён паважна гэта робіць. Гэткі зьнялюбелы! Ну, што я адкажу яму? Падараваў мне стэк. Ляньце: срэбраная мышачка і якая прыналная манаграмка!

— *Бывайце здаровы*, Аля... так? — апаўшым голасам, абезнадзеіўшы спытаўся ён.

— Слухайце, Ігналік, калі ня хочаце пасварыцца канец з канцом, дык пакіньце сваю драматычнасьць і злуваньне, чуеце?

Паравоз запыхкаў і дзьмухнуў белаю параю. Сірэна чыстым, звонкім і зычным голасам прапела у сьвежым горным паветры.

Яны растраліся.

Доўга стаяў Абдзіраловіч і глядзеў туды, гдзе у лесе хаваўся за дрэвы і кусты, уцякаючы, поезд.

Яна некалькі разоў, жадаючы пацешыць яго, махнула ручкаю, але скарэй, чымсі ён усё яшчэ спадзяваўся, схавалася за дзьвярмі.

*) Гл. № 24—32.

дыйшлі за 5 кіламетраў да Дзьвінска. Каля вёскі Ялоўкі бальшавікі адступілі з значнымі стратамі: Вялізныя баі з бальшавікамі ідуць каля Нова-Аляксандраўску, пры гэтым атрады занялі Якабштадт і вайшлі ў кантакт з латышамі і эстонцамі і разам з імі пачалі супольнае наступленьне проціў бальшавікоў. Атакі бальшавікоў з двух бакоў зялезнай дарогі на Якабштадт, былі устрыманы літоўскімі атрадамі, наступаючымі на Дзьвінск.

Акупацыя нямецкіх тэрыторый амэрыканцамі.

ЛІОН, 28 чэрвеня. Амэрыканскія войскі акупуюць усе землі, доля якіх павінна разьвязацца плебісцытам. 500 амэрыканскіх маракоў атрымала загад адправіцца у Шлезвіг.

Палажэньне у Сілезіі значна паважнейшае, бо Герсінг зарганізаваў дужую армію, якая ў сваёй большасьці складаецца з заслужаных нямецкіх салдатаў. Войскі кааліцыі павінны зараз-жа заняць Сілезію да таго мамэнта, пакуль ня будзе плебісцыт.

(П. А. Т.).

Прадстауніцтва Колчака у Парыжу.

З Парыжу пішуць, што ні Сазонаў, ні Ізвольскі не зьяўляюцца афіцыяльнымі прадстаўнікамі сібірскага ўраду Колчака і ня мелі паўнамоцтва, каб весьці якія-небудзь перагаворы з Антантай ці з асобымі дзяржавамі. Да гэтай пары не прадстаўніком, а інфарматарам Колчака аба ўсім, што дзеецца ў Парыжу, быў палкоўнік ген. штабу П. Зараз-жа як будуць зроблены фармальнасьці, палкоўнік П. будзе прызнаны афіцыяльным прадстаўніком Колчака ў Парыжу.

Ледэбур выпушчаны.

БЭРЛІН, 25 чэрвеня. Быўшы пад судом за вучасьце ў спартакаўскім паўстаньні ведамы сацыяліст Ледэбур абвязвінен і выпушчан на волю.

Большасьць немцаў у Багеміі.

БЭРЛІН, 25 чэрвеня. У нядзелю адбыліся выбары ў абшчынныя рады ў Багеміі. Усюдых большасьць атрымалі немцы. Напрыклад, у Карлсбадзе на 36 немцаў выбран 1 чэх, а ў Бадэнбахе 34 немцы і 5 чэхаў. Нямецкія газэты угледываюць у гэтым новыя довады, што Багемія не павінна належаць да чэхаў.

У Данцыгу.

ДАНЦЫГ, 26 чэрвеня. Обэр-бурмістр места заявіў на апошнім пасяджэньні мястовай рады, што вольны горад Данцыг будзе верны нямецкай справе, і пераназваньне Данцыга у вольны горад адбудзецца спакойна. Трэба верыць Антанце, што Данцыг ня будзе польскім местам.

Нямецкая прэса аб патапленьні нямецкага флоту.

НАУЭН, 27 чэрвеня. Нямецкія газэты у адказ на абвінавачэньне французскай прэсы за патапленьне нямецкага флоту і зьнішчэньне французскіх штандараў, даводзяць ім факт, што маршал Серьорье праславіўся, бо папаліў штандары, а бацькаўшчына за тое паставіла яму помнік у Ліоне. (ПАТ).

Капітуляцыя Кранштадту.

З Стакгольму пішуць ў «Daili Express» ад 18 г. м.: Да ангельскага флоту каля Кранштадту падплыла маторная лодка з белым штандарам, яна вязла дэлегатаў, якія павінны начаць перагаворы з ангельскім адміралам аб перамірыі. Чакаецца капітуляцыя Кранштадту. «Stokholm Tidende» піша, што ангельскае камандаваньне патрэбавала аб здачы Кранштадту.

„Чыстата“.

ГОРАДНЯ. Выдан загад аб тым, што для атрыманьня білетаў на ст. зял. дарог, трэба, як гэта было пры немцах, мець пасьведчаньне аб чыстаце, якая выдаецца паветавымі, зялезнадар., тутэйшымі і вайсковымі дактарамі.

У Будапэшце.

БУДАПЭШТ, 28 чэрвеня. Адбылася вялізная маніфэстацыя проціў савецкага ураду. Паліліс чырвоныя штандары і былі павешаны чырвона-бела-зялёныя. Абвешчана асадная палажэньне. Контрэвалюцыя хаця і прыдушана але палажэньне савецкай рэспублікі пакуль што крытычнае.

Непарадкі у Бэрліне.

КРАКАУ. Кар. «Св. Сл.» піша, што праз Чэхію атрыманы весткі, што выступ спартакаўцаў у Бэрлінэ прыймае пагражаючы кірунак. У сераду, пасьля паўдня, ў прадмесьці Моабіт справа дайшла да стычкі чарады дэманстрантаў, на чале каторых былі спартакаўцы, з атрадам войск. У чацьвер, у начы, па ўсяму Бэрліну былі разлеплены адозвы, прызываючыя «усіх шчырых немцаў, кахаючых сваю бацькаўшчыну» і пратэстуючых проціў падпісаньня ганебнага для Нямеччыны міру, быць у нядзелю 29-га г. м. на вялізнай дэманстрацыі

«Міласьлівы пане гаспадару! Прашу адкінуць усякія думкі аб маей дачцэ. І гэтае маё жаданьне, зусім натуральнае пры поўным з майго боку няведаньні аб тым, хто Вы і што Вы у Вашам грамадзкім стане па-за вайсковаю службаю, маю надзею, будзе Вамі, як афіцэрам, добра споўнена. Макасеева» — прачытаў ён у прынесеным пасьля сьнеданьня пісьме і зьняможна лёг на канапку.

— Князь прадыктаваў! Аб яго залатой торбе яна добра ведае,—скрыгнуў ён зубамі.—А ты, Аля, Аля! Ах, на вошта, на вошта усё гэта было?

І цяжкі гнёт наваліўся на яго, апанаваў яго.

Белы тварык з чорнымі бліскучымі вачмі і курчавымі пасмачкамі, дзявоцкі сьмех і жарты—гэта быў боль і мука без паратунку.

Душа дваілася. Адна палова нясказанна плакала і жалілася на другую, на што яна мучыць яе падманкамі. І калі ён троху выстагнаўся, казала: «Уцячы, уцячы...»

VII.

Тая смутна-ціхая пара, каторую так любіў і каторая стаяла уваччу, калі думкі ляцелі да хатак Беларусі, яна ўжо даўно мінулася, калі ён прыехаў.

Ужо даўным-даўно перайшлі тыя дні, калі слабнучае сонейка яшчэ прыпякала, а селянін першы раз сёлета паліў пад асецыю Дым шэра-палавою стужкаю віўся па-над вільчыкам страхі і плыў угару чуць відными фарботамі. Цягнулася белая ніцявінка павучыньня... Вераб'іная стая дружна хуркала з-за плоту на канапляншча, і хлопчык бег па высокай і вузкай, нязручнай мяжы, сярод зялёных густых канапель, зганяць іх, а яны: хуррр! — паляцелі ў поле на снапы жоўтай пшаніцы ці ў лес. Емка кідаў ён шубнём і думаў з прыкрасьцю, што — ах, колькі канапеляк зьбіта, і з уцекаю, што — нічога: заўтра яго возьмуць ляшчыць жыта і паднасіць сяўню.

Перайшлі тыя дні.

Перайшлі у яго там, дзе было прыгожае сонечнае раньне, курортны поезд бег ад Мінеральных Водаў пад Пяцігорска. Надта рана. Морыць сон. Пасажыры дрэмлюць. Усходзіць сонца. Далякосьці абгорнуты посіня-залатою імглою; яна пачынае таяць, і там-а тут касулькі бліскуча-радаснага сьвятла граюць ужо на кізілавых кустох, і на тэлеграфным дроце, і на полі. Дзе-ж горы? Мясьціната ўжо гарыстая; то ськідаецца тэрасамі у шырокі і бязконцы дол, то карагодзіцца круглымі ад кустоўя курганкамі у перамешку з роўнымі, кароткімі шнурочкамі чорнай, як сажа, ральлі. З левага боку, у другое вакно, суніцца з туману якая-сь цёмная грамада. Крутая паваротка дарогі, загрукатаў паравоз у правы бок,—і горы блізка, блізка... як на далоні, як на карцінцы або ў бінокль. Там голая скаліна, там зялёныя грудочкі кустоўя. Здаецца, ня надта вялікая гара, стаіць на самоце, адна, як курган. Адылі бягуць мінуты, далёка забег поезд, — яна усё такая-ж блізкая, блізкая. А вёрстаў двадцаць будзе да яе агэтуль, а можа і болей. І горны лес, што ўкрыў яе, рысуецца зялёнымі плямамі кустоў ці травы і моху. Гэта гаравалат Бешаў.

Як сон прайшла тая пара. І сьветлы, залаты, і чорны, цяжкі сон.

Сядзіць ля вакна. Алзін. Мікола пайшоў у другую палову, дзе кляс.

Па небе шпорка ляцяць цёмныя воблакі. Распаўзаюцца, чапаюцца, зьбіраюцца ў адзін груд і засьцяць неба. Смоўжам зьвілася на зямелькаю брудна-шэрая аграмадная пляжка; яна хавае сонца. Пачырванелі дробныя ручакі у хлопчыкаў і дзяўчынак, што з кніжкавымі торбачкамі цераз плячо бягуць па апусьцеламу шляху, абсаджанаму з двух бакоў чарадою смутных бяроз. Сьцюдзёна. З неба белым курам пыляцца сьняжынкі, сіроткамі сыплюцца зьнеткула згары, з няяснасьці; выплываюць і мякка кладуцца на зямлю, на суччо бяроз, на ўбогую вопратачку дзяцей, на зімовыя шапачкі і хвустачкі.

(*Далей будзе*).

М. Гарэцкі.

пратэсту. Есьць пэўныя весткі, што ў арганізацыйны камітэт гэтага пратэсту увайшлі з аднаго боку спартакаўцы, з другога—прадстаўнікі правых партый. Магчыма, што гэта дэманстрацыя выльецца ў паўстаньне.

Кронпрынц у Нямеччыне.

ВЕНА, 28 чэрвеня. Амэрыканскія газэты падаюць да ведама з Парыжу, што кронпрынц уцёк з Галяндзіі ў Нямеччыну. Амэрыканская прэсса прыдае гэтаму факту вялізнае значэньне і запэўняе, што кронпрынц, напэўне, стане на чале ваеннай партыі, супрацiўнай падпісаньню міра.

«Der Abend», наадварот, піша, што весткі гэтыя ня маюць пад сабой грунту. (БВД).

Гібель Балтыцкага флоту.

ЛЕНДАН, 28 чэрвеня. Англійскай эскадрай патоплен у вадзе Кранштадту бальшавіцкі браняносец „Андрэй Первазванны". Лінейны крэйсер «Петрапаўлаўск» вывесіў белы штандар.

В «Victorie» пішуць з Лёндана ад 20 чэрвеня, што водле тэлеграмы бальшавікоў, англійская падводная лодка патапіла 18 чэрвеня каля Таубушынскага маяка крэйсер «Алег».

Лінейны параход «Слава», што ўваходзіў у лік бальшавіцкай эскадры, патоплен англічанамі.

Узорваная англічанамі «Слава» была адна з старэйшых суднаў Балтыцкага флоту. Гэты браняносец, зроблены Петраградскім Балтыцкім заводам і спушчаны ў ваду у 1903 г., меў скорасьць у 18 вузлоў і быў ўзброяны 4 дванацацёх-дзюймовымі і 12 шасьці-дзюймовымі арудзьдзямі. (БВД).

Беларусь.

(Рудомінская вол, Віленскага пав.)

Гамонячы з сялянамі, я часта чуў, як яны гаруюць аб тым, што скора ня будуць мець чаго есьці. На пытаньне чаму гэта так, яны кажуць: уцяклі расейцы і вывязлі, што маглі, прыйшлі немцы і зрабілі тое самае... Праўда, немцы хоць і бралі, але-ж яны і давалі. Напрыклад: немцы бралі свае „центы" ад жыхароў, але глядзелі, каб усе палеткі былі абсеяны збожжам на што яны давалі насеньня, і абсаджаны бульбаю. Цяперака, як прыйшлі паляці, дык на вёсцы толькі бяруць. Праўда, што яны даюць, напрыклад бульбу (5 хунт. на душу) муку (2½ хунты на душу) за грошы і толькі тым, у каго нічога няма, а ў каго што-небудзь ёсьць, як напрыклад, хоць адна якая-колечы кароўка, таму нічога не даюць, кажуць, што з кароўкі можна пражыць. З гэтага выходзіць, што той, каторы нічога ня мае, зьесьць і тое, што яму дадуць і нічога не пасее, а той, хто можа пасеяць, не мае чаго пасеяць, і яму не даюць чым сеяць, а жаунеры, што стаяць па вёсках, бяруць што у каго можна. Вось з гэтага і выходзіць, што сяляне праўду кажуць, што хутка есьці ня будзе чаго. Жаўнераў за гэта вінаваціць няма чаго; таму шкодай тая самая вайна.

Далей яшчэ і такая справа: сяляне баяцца гадаваць якую колечы жывёлу, бо як яна толькі хоць трошкі падрасьце, дык яе і забяруць па цьвёрдых стаўках, купляць-жа прыходзіцца дарагім коштам. Сяляне застаюцца пры аднэй кароўцы (ды часта яшчэ пры перадойцы), церпяць посьніцу, а другую кароўку баяцца завадзіць, або трымаюць толькі козаў. Калі хто мае добрага каня, дык яго бяруць куды-небудзь ехаць і гэтыя паездкі бываюць тым часьцей, чым конь лепшы; а тымчасам працаваць і некаму і нечым. Хаця-ж дажджы цяпер і паправілі пасевы і навет і дабра, але таго дабра, каторае будзе забрана усё-ж будзе мала, бо трэба карміцца ня толькі самім жыхаром, але яшчэ і войскі патрабуюць і хлеба і фуражу. Цяпер вось пара ўжо касіць, а сяляне баяцца, бо пры немцах усё гэта было адобрана, і скаціну кармілі верасам, які даставалі з-пад сьнегу.

Ось і выходзіць, што калі вайна гэта яшчэ прадоўжыцца, дык і запраўды есьці ня будзе чаго, а амэрыканскі пірог хоць і смачны, але ня для ўсіх.

Я. Як.

У ВІЛЬНІ.

Харчы.

Сэкцыя стрававваньня пры Магістраце паведамляе, што пшонную муку на адрэзы № 5, тлустасьці на адрэз. № 6 і цукар на адр. № 7 ў мястовых крамах будуць выдаваць насяленьню толькі да суботы ўлучна, г зн да 5 гэт. м-ца. Хто да гэтай пары гэтых прадуктаў ня возьме, пасьля ўжо не дастане.

Мястовыя падаткі.

На адным з апошніх сваіх пасяджэньняў Магістрат м. Вільні апрацаваў праэкт падаткаў на карысьці места. Вось у каротк'іх словах гэты праэкт:

Падатак ад нярухомасьцяў. Нярухомасьці, якія ёсьць на тэрыторыі м. Вільні, апрача сьвятыняў усіх рэлігіяў, нярухомасьцяў, якімі валадае места, нярухомасьцяў, якімі валадаюць навуковыя, асьветныя і дабрачынныя ўстановы, будуць ападаткованы на карысьць места.

Пры назначаньні падатку бярэцца пад увагу агульны доход ад нярухомасьці. Даход аблічаецца паводле цаны найму ўсіх частак нярухомасьці (кватэры, розныя будынкі, агароды, сады і г. п.).

Падатак устанаўляецца гэтакі:

ад маетнасьці, якая дае да 1000 р. даходу—5 прац.

ад	1000	да	2000	р. даходу	— 6	прац.
„	2000	„	5000	„ „	— 7	„
„	5000	„	9000	„ „	— 8	„
„	9000	„	15000	„ „	— 9	„
„	15000	„	40000	„ „	—10	„
і вышэй за			40000	„ „	—12	„

У гэтакім прыпадку, калі будзе дакажана, што маетнасьць зруйнована і зусім не дае ніякага даходу, Магістрат можа звольніць гэтакую маемасьць ад падатку.

Падатак ад рэстаранаў, гасьцініц і інш. Усе гаспадары гэтакіх прадпрыемстваў, як: рэстараны, буфэты, гасьцініцы, цукерні, кавярні, страўні і г. п. павінны атрымаць пазваленьне ад Магістрату і заплаціць падатак. Каб атрымаць пазваленьне, гаспадар прадпрыемства павінен падаць Магістрату анкету паводле прымерніка, які атрымае з Магістрату, і заплаціць 100 руб., як частку належнага падатку. Магістрат мае права адмовіцца выдаць пазваленьне або адабраць ужо дадзенае пазваленьне, калі захоча. Суму падатку назначае Магістрат на 1 год. Ад прадпрыемстваў, якія адчыняюцца ў сярэдзіне году або на сэзон, падатак трэба плаціць за час ад дня, калі прадпрыемства адчынілася, або за сэзон.

Падатак ад коняў. За кожнага каня гаспадар яго павінен плаціць гэтакі падатак: за звожчыцкага каня, або для перавозкі цяжкіх рэчаў, або ўжыванага дзеля земляробства, трэба плаціць 80 руб. у год. За каня, ужыванага дзеля прамысловых мэтаў (гасьцініцы і г. п., асэнізацыя і г. д.), трэба плаціць 100 р., а за каня для уласнага ўжытку—200 р. у год. Падатак гэты раздзелены на дзьве роўныя часткі: першую трэба плаціць заяўляючы аб кані, а другую—не пазьней 1. Х. г. г.

Падатак ад вэласіпэдаў. За кожны вэласіпэд трэба плаціць 15 руб. у год і належнасьць за адпаведны значок. Падатку ня плоцяць асобы вайсковыя.

Падатак ад сабакаў. За кожную сабаку плаціцца 10 руб. у год і належнасьць за значок. За сабак, якіх ужываюць дзеля пільнаваньня хаты і трымаюць на ланцугу, трэба плаціць толькі палову гэтае сумы.

Падатак за кватэры. Ад кватэрнага падатку асвабоджаны: кватэры, якія займаюць урадовыя або грамадзянскія ўстановы, школы, бальніцы, гандлёва-прамысловыя прадпрыемствы, прытулкі, дабрачынныя ўстановы, вайсковыя казармы, гасьцініцы і гэтакія кватэры, за якія плоцяць ня болей за 120 руб. у год.

Падатак назначаецца ў залежнасьці ад арэнды за кватэру ў год гэтакі:

арэнда у год:					падатак:	
ад	120	да	200	р.	— 2	працэн.
„	200	„	300	„	— 3	„
„	300	„	500	„	— 4	„
„	500	„	700	„	— 5	„
„	700	„	900	„	— 6	„
„	900	„	1200	„	— 7	„
„	1200	„	1800	„	— 8	„
„	1800	„	3000	„	— 9	„
„	3000	„	4500	„	—10	„
„	4500	„	6000	„	—12	„
і вышэй за			6000	„	—15	„

Калі кватэрант займае колькі кватэр у адным дому, дык падатак ён плоціць ад агульнай сумы арэнды за ўсе кватэры

Да ведама кантор і газэтнікаў.

Усіх, хто хоча даставаць газэту „Беларуская Думка", просім зьвяртацца толькі у адміністрацыю газэты (Востра-Брамская. № 9) ад 5½ гадзіны раньня.

Рэдактар і выдавец У. Знамяроўскі. Друкарня «Віленскага Выдавецтва», Мала-Стэфанаўская, 23.